

ΘΕΜΑ: ΧΛΩΡΙΔΑ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

Από τον συντονιστή καθηγητή Θανάση Χρυσουλά

Αφού οι άνθρωποι, αυτοανακηρυχθήκαμε υπάρξεις θαυμαστές, μοναδικές, υπερπροικισμένες, κρατάμε εδώ και πολλά χρόνια, μια στάση επικίνδυνα αλλαζονική απέναντι σ' όλα τα άλλα όντα αυτού του πλανήτη. Σαν εμείς να πέσαμε από έναν άλλο κόσμο, σαν να μην έχουμε κανένα δεσμό με την υπόλοιπη ζωή της γης μας, καταστρέφουμε ασυλλόγιστα τα πάντα στο πέρασμά μας και ετοιμάζουμε έτσι, το δικό μας αφανισμό.

Πρόκειται για τρομακτικό λάθος, που κάνει την ύπαρξη της ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ουσιαστική και απόλυτα αναγκαία στα σχολεία όλων των βαθμίδων, γιατί έργο της δύσκολο είναι να διαπλάσει ανθρώπους, που θ' αποκαταστήσουν το λάθος και όσο αυτό είναι δυνατόν τη ζημιά που ήδη έγινε.

Έχοντας κατά νου τα παραπάνω, η περιβαλλοντική ομάδα της Β' τάξης του 2ου Γυμνασίου Σάμου, προσπάθησε να εμπεδώσει μια σωστή, ισότιμη συμπεριφορά προς τη φύση. Το επεδίωξε και επαρκώς το επέτυχε με εφόδια, μια θεατρική πράξη που παρουσίασε και με την προβολή 100 βοτάνων του νησιού μας, σε διαφάνειες (σλάϊτς). Συμβίωσε με τους υπόλοιπους μαθητές, νέους, γονείς, κλπ. θεατές, σε ένα καινούργιο πλησίασμα της πλούσιας βλάστησης της Σάμου, με οδηγό την ομορφιά και την αγάπη του τόπου μας.

Η θεατρική πράξη παρουσιάστηκε στις σκάλες εμπρός απ' το αίθριο του Αρχαιολογικού Μουσείου. Το έργο, ήταν μέρος απ' το «μικρό πρίγκιπα» του Σαιντ Εξυπερύ. Τρυφερό απόσπασμα, που διδάσκει ότι, η έγνοια και η φροντίδα είναι οι ρίζες, οι σχέσεις ανάμεσα σ' όλα τα όντα του σύμπαντος κόσμου.

Η παρουσίαση των βοτάνων σε διαφάνειες, έγινε στον ίδιο χώρο της πλατείας Δημαρχείου. Τις εικόνες των βοτάνων συνόδεψε ανάγνωση των θεραπευτικών τους ιδιοτήτων και έγινε ταύτισή τους σύμφωνα με τη διεθνή ονοματολογία.

Η επιλογή μας, όσο αφορά στο θέατρο, βασίστηκε στη δύναμη του εκφραστικού αυτού μέσου να υποβάλει. Στη δεύτερη επιλογή μας βοήθησε η ήδη υπάρχουσα ικανοποιητική γνώση των κατοίκων στα βότανα. Ουσιαστικά όμως, μας κατεύθυνε η πεποίθηση ότι, η χρήση των ιαματικών φυτών, πέρα απ' τις άριστες αναμφισβήτητα θεραπευτικές της δράσεις, λειτουργεί και ως άξιο μέσο αγάπης και εξοικείωσης με τη γη μας. Η επαφή και μόνον με το θαυμαστό κόσμο των φυτών, στο φυσικό τους χώρο, αποτελεί κατευόδιο, προς τον αλληλοσεβασμό του ανθρώπου και του περιβάλλοντός του.

Εάν περπατήσει κάποιος μέσα απ' τα βουνά με τους κρυφούς αγριόκηπους, ως τους γυαλούς της Σάμου, στην πλησμονή των αγριολούλουδων και των μυριστικών βοτάνων, που τριμμένα σ' ακροδάκτυλα ευωδιάζουν στη μύτη, αθέλητα του υποβάλονται σχέσεις ισότιμες, αρμονικές μ' όλη τη φύση. Ο οδοιπόρος, που με ανοικτούς τους πόρους όλους των αισθήσεων και της καρδιάς βαδίζει, γίνεται ο ίδιος ΦΥΣΗ.

Ο Ιπποκράτης απάλλαξε την ιατρική από τη δεισιδαιμονία και τη μαγεία και σε μια σειρά βιβλίων του αναφέρει 236 φυτικά φάρμακα. Αλλά την ίδια περίοδο έζησε και ο Αριστοτέλης, που έγινε ο πατέρας της Ζωολογίας και πρώτος θεμελιωτής των Φυσικών Επιστημών. (Ανάμεσα στα άλλα βιβλία του έγραψε δύο **περί φυτών**). Και ο Θεόφραστος, πατέρας της Βοτανικής και της Ορυκτολογίας και πρόδρομος της Φαρμακογνωσίας, ο οποίος στα 9 βιβλία του έργου του **Περί Φυτών Ιστορίες**, περιγράφει όχι μόνο τα φυτά αλλά και τις φαρμακολογικές ιδιότητές τους.

Ύστερα ήρθε ο Διοσκουρίδης από την Κιλικία, που περιόδευσε σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο (40-90μ.Χ.) για να μελετήσει τα διάφορα φαρμακευτικά βότανα και φυτά που τα κατέταξε σε πέντε βιβλία με γενικό τίτλο **Περί Ύλης Ιατρικής**, που από τότε αποτελούν το βασικό σύγγραμμα, στο οποίο βασίστηκαν όλοι όσοι ασχολήθηκαν με την θεραπευτική ως τον 16ο αιώνα.

Άλλοι σπουδαίοι γιατροί της αρχαιότητας που έμειναν στην ιστορία, για τις θεραπείες τους με βότανα ήταν ο Γαληνός και Κέλσος.

(Από το βιβλίο του Κ. Μπαζαίου, 100 βότανα 1000 θεραπείες)

